

Vinkelsliper'n

Årgang 14-01-2020

Foto: Alle bildene er tatt av Jørn K. Andersen unntatt dette :-D

Lederen har ordet

03.12.2020

Vi har snart lagt bak oss eit år med utfordringer ang. pandemien som herjer rundt om i verden. Vi er nå vant med å tenke smittevern, men det blei nå straks meir å tenke på. For min eigen del så var der ein periode eg ikkje kunne jobbe i enkelte områder. Eg måtte og utsette ein del besøk der det var personar som var i risikogruppe og der det var karantene. Vi er i eit land med store variasjoner ang. smittepress, det være seg smitte på dyr og menneske. Eg har inntrykk at vi ikkje har fått noko klager på vår praksis i «corona-tida». Det vil eg takke dykk som reiser rundt i praksis for. Godt jobba. Vi er heldige som kan jobbe nesten som normalt.

Det var planlagt felles fagsamling med den svenske klauvskjærerforeningen. Den måtte vi avlyse. Vi avlyste og det fysiske styremøtet som vi bruker å ha i september. Styret har gjennomført møter på Teams.

Årsmøtet blir og arrangert på Teams (nettmøte). Det er planlagt den 22.01.2021. Det blir og litt fagligt innhold. Meir info seinare.

Det blir ikkje teljande som fagsamling ang. møteplikt for å behalde sertifisering. Så om du skulle vert på fagsamling, så blir fristen skubba fram til neste årsmøte / fagsamling.

Den internasjonale hoof-trimming konferansen i Billund 01-02.2021 teller så klart som fagsamling. Håper mange kan ta turen dit.

Det har dessverre vert litt uhell og skader der ute i felten. Det har ikkje blitt rapportert inn på skjema som ligg på Animalia siden. Er kanskje vanskelig å finne?

Er det nokon som vil fortelle om nesten ulykker eller ulykker så blir det åpning for det på årsmøtet.

Så vil eg oppmode alle om å bruke begge hender på vinkelsliperen.

Håpar så mange som mulig blir med på årsmøtet på nettet. Det er sendt ut innkalling til Teams-møte, som dere har fått på e-post. Klikk gjerne «Godta» eller «Avslå», slik at vi ser hvor mange som planlegger å delta.

God jul og Godt nyttår

Mvh Stein Ove Løken

Hva skjer?

22.01: Årsmøte og fagsamling på Teams. Dere må godta innkalling sendt på e-post

Vår 2021: Covid-19-tilpasset grunnkurs klauvskjæring

Høst 2021: Covid-19-tilpasset grunnkurs klauvskjæring og sertifiseringskurs

01-02.10: <https://kvk.dk/en/international-hoof-trimmers-conference-2021/>

Rapport fra fagsamling og årsmøte

Fagsamling var i år lagt til Saltstraumen hotell, 30 km sør for Bodø. Vi starta onsdag 22 januar med instruktør kurs. Først var det teori på hotellet før vi hjem til meg på Nygårdstjøen. Der starta vi med beskjæring av dauklaver og rollespill rundt temaet å være en god instruktør. Så retur til hotellet og sosialt samvær med resten av deltagerne som nå var ankommet. Torsdag 23 startet med teori på

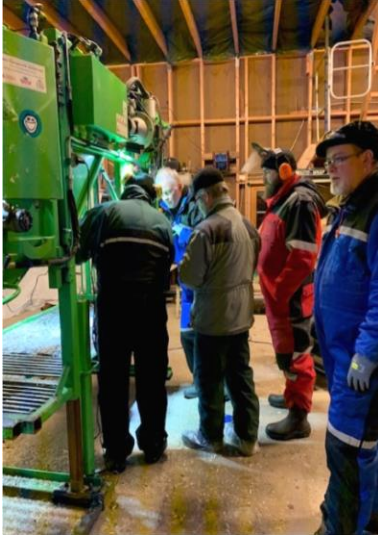
hotellet før vi dro nedover til meg og hadde praktiske øvelser og masse fagprat. Lunch på låven begge dager.

Torsdag kveld dro vi til en «steinalder bosetting» og spiste rein-kjøtt fra kokegrop, tøft trur æ mange syntes.

Fredag var det teori, diskusjon og selvfølgelig årsmøte. Mange dro hjem fredag ettermiddag, men endel ble og over til lørdag.

Veldig glad for at så mange tok sæ tid til å delta på samlinga i nord!

Hilsen Jørn

Revidert klauvatlas

Det nordiske klauvatlas er revidert og er lagt her:

<https://www.animalia.no/no/Dyr/storfe/klauvhelse/klauvsjukdommer/>. Atlaset vil også sendes medlemmer i Norsk klauvskjærerlag og deles ut på alle kurs.

Bransjeretningslinje smittesikker livdyromsetning og klauvstatus

Næringa jobber fortsatt med bransjeretningslinjer for omsetning av livdyr. Inntil videre gjelder anbefalingene som ligger her:

<https://www.animalia.no/contentassets/6bdace028cc34c65b762c9215ab9c5a3/anbefalinger-for--smittesikker-livdyromsetning-endelig-utkast.pdf>

Utvikling av klauvstatus er godt i gang og vil forhåpentligvis være synlig for livdyrformidlere på nyåret:

Antall klauvskjæringer delt på antall hunddyr over 2 år, per siste 12 mnd. Ved flere klauvskjæringsbesøk legges frekvensene sammen. Eksempel: Ved klauvskjæring av 18 av 20 dyr over 2 år to ganger siste 12 mnd, er frekvensen $0,9 + 0,9 = 1,8$

Rød (positiv) eller grønn (negativ) status på klauvhelse på grunnlag av klauvskjæringsfrekvens og forekomst av digital dermatitt og klauvspalteflegmone siste løpende 12 mnd, dokumentert med innrapportering via KlauvApp til Dyrehelseportalen eller Husdyrkontrollen. Status vises i Dyrehelseportalen (DHP) og Husdyrkontrollen.

Grønn status krever at alle punkter må være oppfylt.

- Klauvskjæringsfrekvens i besetningen er 0,9 eller høyere og klauvskjæring er utført av veterinær, profesjonell klauvskjærer eller produsent med godkjent kurs.
- Besetningen har ikke registrert digital dermatitt (DD) siste 24 måneder.
- Dersom besetningen har hatt DD før siste 24. mnd: DD skal ikke være påvist med klauvskjæringsfrekvens på 1,8 per år siste 24 mnd.
- Det har vært maksimalt 2 tilfeller av klauvspalteflegmone siste 6 mnd.
- Det er kun kjøpt inn dyr fra grønne besetninger (det er ikke system for å fange opp denne foreløpig. Det er heller ikke foreløpig rubrikk for å bekrefte dette i egenerklæringen)

Viktig å sikre at bonden tar av bandasjer i rett tid

Det er en del tilfeller der bandasjer blir sittende for lenge. Dette kan føre til så alvorlige skader at dyret må nødslaktes. Her må alle tenke gjennom om rutinene er gode nok for å sikre på best mulig måte at bonden vet hvilke kyr som har bandasje og når bandasjen skal tas av. Det er bedre at bandasjen sitter litt kort tid enn for lenge.

Det er en fordel om bonden har noe godt synlig og skriftlig.

I Klauvappen legges det inn om dyret har fått bandasje. Dette skal også vises på det enkelte dyret i Kukontrollen dersom vedkommende er medlem der (og dere har overført data på besetningen). Dere kan også skrive ut eller ta bilde av og sende til bonden, den rapporten med dyreliste som produseres i Klauvappen. Denne rapporten forsvinner så fort dere har sendt fra dere data, så gjør det før dere sender!

Andre tiltak:

- Merking av dyr med bandasje
- Skrive egen lapp og gi bonden, liste med dyr og dato for avtak
- Følge opp m sms/oppringning den dagen bandasjer skal tas av
- La være å legge bandasje hos bønder dere har en magefølelse på at ikke tar de av til rett tid

Det er viktig å informere om at det er satt på bandasjer i oppsummeringssamtale ved endt skjæring og også spesifiseres på hvilke dyr og dato for avtak skriftlig/utprint/bilde.

Klauvskjæring og abort

Av Terje Fjeldaas

Stress i siste del av drektigheten kan utløse abort, og klauvskjæring den siste tida før kalving har lenge vært frarådet. Med velfungerende hydrauliske klauvbokser og bruk av klauvfres, kan imidlertid klauvskjæringen utføres mer skånsomt for dyra og ikke minst raskere enn tidligere. Mange klauvskjærere har derfor erfart at klauvskjæringen kan utføres nærmere kalving uten økt risiko for abort. Personlig har jeg frarådet klauvskjæring seinere enn 14 dager før forventet kalving.

Samtidig vet vi at kyrne er mest utsatt for forfangenhet i tida rundt og etter kalving. Fôring, ernæring, hold og ikke minst mekanisk belastning er viktige årsaker til sjukdommen. Klauvformen bør derfor være mest mulig korrekt ved kalving, og klauvskjæring 2-3 måneder før anbefales. Flere utenlandske studier har vist at klauvskjæring til korrekt form ved avvenning reduserer risikoen for forfangenhetsrelaterte sjukdommer i neste laktasjon.

Nylig ble artikkelen: «Higher odds of abortion in dairy cows hoof trimmed late in gestation» publisert av de danske forskerne Peter Thomsen, Nynne Cation og Leslie Foldager. På bakgrunn av 1,476,013 registreringer av klauvskjæring og utfallet av drektigheter i den danske storfedatabasen (DCD), ble risikoen for abort ved klauvskjæring analysert. Det viktigste funnet var at risikoen for abort var 2,4 ganger høyere for kyr som ble klauvskjært i løpet av den siste måneden før kalving enn de som ble klauvskjært mer enn 8 uker før. Forskerne anbefalte derfor at klauvskjæring seint i drektigheten bør utføres med ekstra forsiktighet for å unngå stress. De anbefalte også at bare ett bein bør løftes samtidig for å redusere trykket fra bukjordene.

Ved beskæring av hele besetningen ca 2-3 måneder før mange av kyrne i besetningen skal kalve, vil noen kyr ha kortere tid igjen til kalving enn fire uker. De fleste av disse kan beskæres under forutsetning av god allmenntilstand og varsom håndtering som beskrevet ovenfor. Beskæring seinere enn 14 dager kalving frarådes både av hensyn til kuas og fosterets helse.

Støtten til førstegangskjøp av terminaler bortfaller

Det er bestemt at støtte til halve kostanden til førstegangskjøp av terminal bortfaller. Denne ordningen gjaldt tidligere for sertifiserte klauvskjærere.

Sikre dokumentasjon når DD påvises for første gang

Det har vært noen tilfeller der ei ku har fått diagnosen DD, at bonden har stilt spørsmål ved diagnosen og ønsker bedre dokumentasjon. For det første, kommuniser til bonden at DD er påvist. Gjerne der og da, eller i en oppsummeringssamtale på slutten. Ta bilde og lagre på telefonen med besetningens navn, dersom det skulle oppstå spørsmål ved diagnosen i ettertid. Send bildet til NMBU (Terje/Lina) eller HT storfe (Åse M) for vurdering, dersom dere er usikre.

Krav til bilde kvalitet

Helsetjenesten for storfe og NMBU veterinærhøgskolen får tilsendt en del bilder, til vurdering, spesielt der klauvskjærer er usikker på om diagnosen er digital dermatitt eller ikke. For å kunne gi best mulig assistanse, er det fint om følgende kriterier for bildekvalitet er på plass:

- ✓ Rein klauv
- ✓ Hele klauva
- ✓ Tydelig bilde, også ved forstørring
- ✓ Minst to bilder med ulik vinkling.

Status digital dermatitt

Tall fra mai 2020 viser at 1330 av besetningene i Kukontrollen har hatt/har påviste og innrapporterte tilfeller av digital dermatitt i perioden siden 2014. Noen av disse kan ha sluttet. Nå når KlauvApp er tatt i bruk også i ammekubesetninger, ser vi at frekvensen øker også her med ca 40 besetninger totalt.

Praktiske tips

Bukjord av transportbånd/gummi er lett å rengjøre, tips fra Per Jarle Sæter.

La bønder hjelpe med reingjøring av klauver, denne reingjøringa er viktig for å kunne se hudbetennelse/dermatitt.

Rapportér uønskede hendelser i forbindelse med klauvskjæring

Skjemaet ligger nå her: <https://www.animalia.no/no/Dyr/storfe/slik-tilrettelegger-du-for-klauvskjaring/info-om-norsk-klauvskjærerlag-nokl/>

Nytt om klauvskjærerdekning

Fint dersom dere melder om endringer som kan påvirke klauvskjærer-tilbudet i enkelte områder.

Aktuelt om klauv

https://www.buskap.no/journal/2020/8/m-555/Riktig_klauvskj%C3%A6ring_gir_god_dyrevelferd_og_effektiv_produksjon

https://www.buskap.no/journal/2020/5/m-1665/Digital_dermatitt_m%C3%A5_tas_p%C3%A5_alvor

Vinkelsliper'n trenger stoff fra dere!

Kom med forslag til stoff eller skriv om noe fra egen praksis e.l.

Håper dere får en fin førjulstid og en god jul!

Redigert av Åse Margrethe Sogstad